መጋቢት 20/2010

ህወሓት፡ የኣንድነት ጉዞውና መፍትሄው

ኢህኣደግ እንደመንግስት ኢትዮጵያም እንደሃገር የመቀጠሉ ጉዳይ ከባድ ፈተና እየገጠመዉ ነው።. ለጊዜዉም ቢሆን። ለችግሩ ዋና መንስኤ ደግሞ የኢሃዴግ ኣመራርና የኣሰራር ችግር ነው። ከፊሉ በነግ ይደረሳል፡ ከፊሉ በየት ይደረሳል ፡ ከፍሉ ደግሞ በተደርሷል በየፊናዉ በራሱ መላ ምትና እምነት እየተመራ ነጠላ መንገድን ይዞ በትናጠል በመጓዙ ነው። ኣባል ድርጅቶቹ የግልንና የቡድንን ጥቅም ለማስቀደም ሃገርንና ህዝብን ለሰቆቃና ለችግር በመዳረጋቸው ነው። ቡድናዊ የበላይነት ለመጨበጥ የህብረት እና የኣንድነት መንገዱን ከመሸርሸር ኣልፈው ኣንዱ በሌላዉ ላይ ያተኮረ የመጠቃቃት ዘመቻ በመጀመራቸው ነው። ከመተራረም ይልቅ ኣንዱ በሌላው ጥፋት ጎልብቶ ለመዉጣት በማሴር ተግባር የተጠመዱ ስለሆነ ነው። በማን ኣህሎኝነት ህጉናን በትረ ህጉን የግል ይዞታቸው ለማድረግ እራሳቸው ላወጡት ህግም ኣልገዛም በማለታቸው ነው። ይህ የመጠፋፋት መንገድ፡ ይህ ሽኩቻ እና የስግብግብነት መንገድ ለህዝቡም ተርፎ ወደ እርስ በርስ ግጭት እያመራዉ ይገኛል። እዚህም እዛም ብቅ ጥልቅ የሚለው ድርጅትና ክልል ተኮር ግጭት የዚሁ ዉጤት ነው።

ግጭቱን ለማብረድ መንግስት የኣስቸኳይ ግዜ ኣዋጅ ኣዉጇል። የተለያየ እርምጃ ወስዷል። እየወሰደም ነው። እሳቱ የመጥፋቱ ነገር ግን ያጠራጥራል። ምክንያቱም በስተጀርባ ሁኖ የህዝቡን ችግር እንዲባባስ ቤንዚን በማርከፍከፍ ላይ ያለው መንግስት (በስነምግባሩ) ወይ ደግሞ የመንግስት ኣባል ድርጅት (በተንኮሉ) ነው። በታሪክ የምናውቀው ህዝብ ወይ ተቃዋሚ መንግስትን ሲቃወም ወይ ሲገለብጥ ነው። የኢህኣዴግ ግን ለየት ይላል። ገልባጨም ተገልባጨም ራሱ መንግስት ነው። ህግ ደንጋጊው ህግ ኣፍራሽም እራሱ ነው። ገላጋዩም ድንጋይ ኣቀባዩም እራሱ መንግስት ነው። ከህብረቱ ይልቅ መትናኮል ነው የሚበዛበት። ስለ ህዝብ ተብሎ ግን ኣይደለም። ክርክሩ የክልልን ህዝብ መብት ኣስከብሮ የሌላዉ ክልል ቀረ ከሚል ኣይደለም። የሚያክልውን ይዞም የኣነሰኝ ነው። የሌላውን ጥቅም ለምን እኔ ኣልወሰድኩም ነው። ብቃት ኣለው የለዉምም ሳይሆን ከሌላው ክልል ለምን ተመደበ ነው። ስልጣን በማን እጅ ኣለ: ለየትኛው ክልል ተወላጅ ተሰጠ ነው። ባጭሩ መንስኤው የስልጣን ኣምሮት ነው። እንድትጠፋ በወሰኑላት ኣገር የኣገር የበላይ ኣስተዳዳሪ (ኣጥፊ እንበለው) መሆን ነው።

የችግሩ መስቀል ተሸካሚ ሆኖ ያለው (በኣመልካከቱ ወይ በብሉሹነቱ ወይ በተቀናቃኝነቱ ኣለያም በሞኝነቱ) ህወሓት ነው፡፣ የበላይ ሆኖ በድርጅትና በክልል ጉዳይ ላይ ጣልቃ እየገባ ኣላሰራም ኣለ ተብሎ። ህወሓትም ቢሆን በበኩሉ የሚከሰው ኣላጣም። በድለዉኛል የሚላቸው ድርጅቶች ኣሉት። ሁሉም ከሳሽ፡ ሁሉም ተከሳሽ ነው። ጣት መቀሳሰሩ ማቆምያ ኣለው? መልሱ ኣዎን ነው። ኣንደኛዉ ህዝቡ የመብት ባለቤት ሲሆን ነው። ይህ ግን ኣሁን ኣይታሰብም ምክንያቱም ገና ያለው የህዝቡ ህብረትና ኣንድነት ለያይ ሃይል ነው። ሁለተኛዉ ደግሞ ድርጅቶቹ ሰላማቸውን ሲፈጥሩ ነው። ይህ ይቻላል። ችግር ቢኖረዉም ልብ ብቻ ነው የምጠይቀው። ልቡን ደግሞ ከገበያም ቢሆን መግዛት ኣለባቸው። ለህዝብ ብለው ሳይሆን ለራሳቸው። ምክንያቱም ስለበደሉት ሳይሆን ስለሚበሉት እናስላ ከተባለ ከግጭቱ ይልቅ ሰላሙ ነው የሚጠቅማቸው። ለሃብት እና ለስልጣን ሲሉ የገደሉ ግን ደግሞ ሃብትና ስልጣን የገደላቸው እንደ ጋዳፊ እንደ ሳዳም ሁሴን ሊሆን ስለሚችል እጣቸው። መቼም ኢትዮጵያ ለህዝቧ ገሃነም ሆና ድርጅቶቹ በተለየ ኣይደላቸው። ምክንያቱም ለኢትዮጵያ በደገሱላት ጥፋት እነሱም ጠፊዎች ናቸው። ስለዚህ የእልህ ስራ ኣቁመው የህብረቱን ስራ ነው ማስቀደምና መተግበር ያለባቸው። ይሄው ነው የሚያዋጣቸው ።

ይህን ለመተግበር ደግሞ የውጭ ሽምጋይና ገላጋይ ኣያስፈልጋቸውም።፣ ህዝባቸውን ኣማክረዉ የሚበጀውን መወሰን ነው። የመጭዉን ማሰብ ነው። ኣልሆን ካለ ደግሞ ስልጣን ለህዝብ ማስረከብም ኣለ። ይሄም ኣማራጭ ነው። በደንብ ሊታሰብበት የሚገባ። በዚህ ሂደት የህወሃት ሚና ምን መሆን ኣለበት? ኣፍራሹ ማን ሆነና ነው ኣስተካካዩ ህወሃት የሚሆነው ? ብሎ የሚጠየቅ ኣይጠፋም። መጠየቅም ኣለበት። ላለፉት ሰላሳ ሁለት(32) ኣመታት የህወሓትን ኣመራር(እስከ ኣለፈው ኣመት ድረስ የነበረው) በጉንጭ ኣልፋ ልፈፋ ነበር የሚኖረው። ታድሻለሁ ይልና መልሶ እዛው ጭቃው ላይ ነው። በቅርቡ ጥፋተኛ ነበርኩ ብሎ ኣምኗል። እታረማለሁም እያለ ነው። ለስድስተኛ ወይ ሰባተኛ ጊዜ መሆኑ ነው። በቃሉ ጸና ኣልጸና ነገ የሚታይ ነው። እስከዛው ድረ ግን ጥሩውን እንመኝ። ኣይኾንን እንተበላ ኣዴኺየ ይኾን እዩ በልየን ባዕልኺየ (ኣይሆንም ቢሉሽ እናትሽ ኣንቺው ራስሽ ይሆናል በያቸው) ተብሎ እንደተዘፈነው። ከታረመ ደግሞ በኣንድነት ጉዞዉ በመቀጠሉ ጉዞ ትልቅ ሚና ሊጫወት ይችላል። ኣቅምም ኣለው ። መጫወትም ኣለበት። የከኣሁን በኋላ ጥፋት ፡ የከኣሁን በኋል ኣለመታረም ለጥፋቱ ነው። እናም የሚበጀው ነገሮች ሳይበላሹ ማስተካከል ነው ። የመፍትሄው ችግር ሳይሆን የችግሩ መፍትሄ (ከልብ ካለቀሱ እንባ ኣይገድምና) መሆን ነው። የዚህ ጽሁፍ ትኩረትም ይህን ማስተጋባት ነው። መፍትሄ ያላቸውን መጠቆም ነው። መልካም ንባብ።

ጥፋተኝነቱ የሚጀምረው ከህወሓት ነው ካልን መፍትሄዉም መጀመር ያለበት ከህወሓት ቤት ነው፡፣ እሱም ደግሞ የሚጀምረው የራስን ቤት በማጽዳት ነው። ቤቱ የሚጸዳ ከሆነ ደግሞ መጀመር ያለበት በሙስና የተጭማለቁ ኣባላቶቹ ላይ የጽዳት ዘመቻ በማካሄድ ነው። የራሱ ጅቦች ሸሽጎ ቀበሮዎቹን ማሳደድ ትርፉ ትዝብት ነው። በትግራይ ይሁን በተቀረዉ የኢትዮጵያ ህዝብ ዘንድ ተኣማኒነት የሚኖረዉ

በክልሉ የተሰገሰጉ መዥገሮችን መነጥሮ ያወጣ እንደሆነ ነው። የእከከኝ ልከክልህ ትስስር በጥሶ ብህዝብ ጫንቃ ላይ የተጠመጠሙት ዘንዶዎች ያስወገደ እንደሆነ ነው። በግል ንብረትነት የተያዙት የህዝብ ተቋማትን ለህዝቡ ኣገልግሎት የሚዉሉበት መንገድ ያበጀ እንደሆነ ነው። ጊዜ ተቅይራል። ህዝብ ኣምርሯል። ይህ ደግሞ ለነገ የሚባል ኣይደለም። ክሃገርና ከህዝብ በላይ የለም ከተባለ የሚሻለው ክሙሰኞች ጋር ያለን ዝምድና ላላ ኣድርጎ ክህዝብ ጋር ያለውን ጠበቅ ማድረግ ነው። በፍትህ እጦት የሚንገላታዉን ህዝብ መታደግ ነው። ጎራን ለይቶ ከወንጀሉ ጽድቶ ህዝቡን ከወንጀለኞት ነጻ ማዉጣት ነው። በጥፋት ላይ ከመክራከርና ከመደራደር ይልቅ ጥፋትን ኣምኖ ቀናዉንና ህዝብ የሚወደውን መተግበር ነው።

ጋንዲ ያለዉን ልብ ይሏል። ነገሩ እንዲህ ነው። እናት ልጇ ስኳር እየቃመ ኣስቸገራትና ይዛው ወደ ጋንዲ ትሄዳለች። ኣባት ስለሆነ እንዲመክርላት ብላ ነው። ችግሯንም ነገረችዉ። ጋንዲም ልጁን ከሁለት ሳምንት ብኋላ ይዛው እንድትመጣ ይነግራታል። ተሰነባብተው ቀነ ቀጠሮዉ ደርሶ ይዛዉ መጣች።ጋንዲም ልጁን "ኣንተ ልጅ ስኳር ኣትቃም" ብሎት ዝም ይላል። ምክር መሆኑ ነው። ቁንጥጫና ተግሳጽ ይከተላል ብትል የለም። ብትጠብቅም የሚታሰብ ነገር ኣልሆነም። ገርሟት ባቡጂ (ኣባት እንደማለት ነው) ምነው ያኔ የመጣሁ ጊዜ ይህን ማለት እየቻልክ ሁለት ሳምንት ቀጠርከኝ? ኣለችዉ። ጋንዲም "ያኔማ እኔም ስኳር መቃሙን ኣልተዉኩም ነበር" ኣላት። ተው ማለት ጥሩ ነው: ግን ደግሞ ሚዛን የሚደፋዉ ተው የሚሉትን የተዉ እንደሆነ ነው። ከሚያስነቅፍ ነገር እራስን ያገለሉ እንደሆነ ነው። ጥሩ ስራ ኣተላ የለዉም። ዘግይቶም ቢሆን። የሚሻለው ጥሩ መስራቱን ነው።

የትግራይ ህዝብን ኣስመርሮት ያለዉ የኣስተዳደር ብሉሽነት መፍትሄ ይበጅለት። ከሃያ ኣምስት ኣመታት በላይ በስልጣን የተዛመዱና የተሳሰሩ ቡድኖች በይ ህዝቡ ደግሞ የነሱ ተመልካች ሆኖ ነበር የቆየው። የኣንድን ወገን (ቤተሰብ እንበለው እንጂ) ጥቅም ብቻ ያስጠበቀን ኣሰራርር ነበር ሲተገበር የነበረው። ለኣለም ይተርፋል የተባለው ጥጃ ተጠምዶ የቀረው በዘር ሃረግ ቆጠራ ነው። ማን በክዚህ ወይም ከዚያ ኣውራጃ ተወለደ ነው። ከዚህ ኣውራጃ ከሆነስ ዘመድ ነው ወይስ ኣይደለም ነው። ዘመድ ከሆነም ኣምስት ወይም ሰባት ደረሷል ኣልደረሰም? ነው። ባጭሩ ህዝቡ ነጻ ያወጡኛል ብሎ ተስፋ በጣለባቸው ኣመራሮች ብዙ ተበድሏል። ፍትህ ኣጥቶ ተንገላቷል። ጉቦ ከፍሎም ኣልሆን ብሎታል። የቀረው በቁሙ መቀበር ነው። ኣድልዎዉ ይብቃ፡፡ ኣዉራጃዊነቱ ይብቃ። በህዝብ ስቃይ ኪስ ማሳበጥ ይብቃ። ያስገኘው ትርፍ ቢኖር የትግራይ ህዝብን ኣንድነት መሸርሸር ነው። ይህን ለማቆም ደግሞ ደግሞ ሳይንስ ኣይደለም የሚፈልገዉ። ቅን ልቦና ነው። ኣዙሮ ማየትን ነው። ቁርጠኝነት ነው። "ሕጂ ዶ ይሐይሽ ደኒንካ ምብካየ ቐደም ነበረ እምበር ፈሰስ ምንካየ" ተብለው ናኩራ ከትሰደዱት ከነ ደጃዝማች ተስፋይ ታሪክ ትምህርት መቅሰም ነው።

በትግራይ ክልል እስር ቤቶች ታጉረው ያሉ እስረኞችም ይፈቱ። በነባሩ የህወሓት ኣመራር ዘንድ የተሰረቀ በግና የትግራይ ህዝብ እኩል ነበር የሚታዩት። ሲያሻቸው የሚያስሩትና የሚገድሉት፡ ሲያሻቸው ለገጸበረከት ወይም ለገንዘብ ኣስላፈው የሚሰጡት ። ሻእብያን ለማስደስት ትግራዩን ማሰርና ማሳሰር፡ ኦነግን ለማስደሰት ትግራዩ ሲገደል ዝም ማለት፡ የኣማራ ክልል ተቃዋሚን ለማስደሰት ትግራዩ እየተበደለ ዝም ማለት የሁሉጊዜ ስራቸው ነበር። የህወሓት ከፍተኛ ኣመራር (ነባሩ)በሌላው ክልል ተሰሚነት የሚያስገኝለት ይሁን እንጂ የትግራይን ህዝብ መስዋእት ከማቅረብ ወደ ኋላ ብሎ ኣያውቅም። ይህ መቆም ኣለበት። ኣመራሩጥፋተኛ ነበርኩ ብሏል። ኣብዛኛዉ እስረኛ ደግሞ በዚህ መጥፎ ኣመራርና ኣሰራር ሰለባ ሆኖ ለእስር የተዳረገ ነው። ኣለጥፋቱ ጥፋት ሰርተሃል ተብሎ የታሰረ ነው። በመሆኑም እስረኛውን መፍታት ዋል እደር ሊባል ኣይገባም። ባዶ እንዳይሆን ከተፈለገም ኣሳሪዎቹን ማሰር ነው። በሙስና የጨቀዩትን ኣመራሮች ማጎር ነው። ደግሞም በተመሳሳይ ዉንጀላ የታሰሩት የኣማራዉና የኦሮሞዉ የፖለቲካ እስረኛና ወንጀለኛ እየፈቱ የትግራዩን ማጎር ደግሞ ጥሩ ኣይደለም። የሚያስተላልፈው መልእክት ሌላ ነው።

በኣጋር ድርጅቶቹ መሃል ያለው ኣለመግባባት ፈትቶ የኣንድነት ጉዞ መጀመር ኣለበት። ኢሃኣዴግ ብህብረት የሰጠዉ መግለጫ ከምር ከሆነ መልካም ነው። ኣገር ለማጥፋት ብቻ ሳይሆን ኣገርን ለመብላትም ህብረት ጥሩ ነው። ለሽፍትነት ያቆበቆበ የክልል ድርጅትን ይዞ ህብረቱ ይሰራል ማለት ግን ኣይታሰብም።ዉሎ ኣድሮ ዉጤቱ የተበታተነች ኣገር ነው የሚፈጥረው ።የክልል ባለስልጣናት(ትግራይን ጨምሮ) ከህዝቡ በላይ የሆነ ለህዝብ የማይገዛ ስልጣን ሊኖራቸው ኣይገባም። ያገለገለው ነገር ቢኖር በህዝብ ላይ የሚፈጸም ግፍና ቅጥ ያጣ ሙስና እንዲሰፍን ማድረግ ነው። ህዝብን ማስመረር ነው። መንግስት ሆኖ በመንግስት ኣልማከልም ማለት ነው። የህዴዱ የቅርብ ጊዜ እርምጃ ልብ ይሏል። ይህ እንዲያበቃ ክልልን ኣስታክኮ የሚደረገው ድርጅታዊ የፖለቲካ ድብብቆሹ ጫዋታ ይቁም። ኣገር የሚበትን ህዝብን የሚያለያይ ነው። ኣፍራሽ ነው። ደሮን በቆቅ የሚለዉጥ ነው። ድርጅቶች ሲያሻቸው በበር ሲከፋቸው ደግሞ ብጓዳ እየገቡ ኣገሪቱን እንደመያዣ ሊጠቀሙባት ኣይገባም። ወይ ኣብረው ይስሩ ካልሆነም ቁርጡን ይለይላቸው። ላይተማመኑ ነጋ ጠባ መማማሉ ህዝብን ማስልቸት ነው።

ድርጅቶቹ ተስማሙም ኣልተሰማሙም በሃገር ደረጃ ህግ የሚገዛዉና በህግ የሚገዛ ህብረተሰብ መፈጠር ኣለበት። ሁሉ የሚጠየቅበት ብሄራዊ ህግ ይኑር። ደጋፊም ይሁን ተቃዋሚ ሃይል ህጋዊ ክርክርና ምክክር (ካሁኑ በተሻለ) የሚያደርግበት ስርኣትም ይኑር። ይህች ሃገር የሁሉም ናት። ዜጋዉ እንደማንኛዉም ባለ ስልጣን ሊቆርቆርላት እንደሚችል ህወሓት(ሌሎች ድርጅቶችን ጨምሮ)መረዳት ኣለበት። ስልጣን በህግ ተመርቶ ህግን ለማስከበር የተሰጠ ወይም የሚሰጥ ዉክልና ነው። ህጉ ዋስትና የሚኖረዉ ደግሞ ህዝቡና መንግስቱ ለህግ ሲገዙ ፡ ኣተገባበሩን በተመለከተ ኣብረዉ ሲመክሩና ህጉን በተግባር ስያዉሉ ነው። ስለዚህ ህዝቡ ሲያስፈልገው ህጉን

ሲያሻው ደግሞ ባለስልጣናቱን በህግ የሚጠይቅበት ህግ መፈጠር ኣለበት። ህዝባችን ህግ ኣክባሪ ነው። የሚፈልገዉ በህግ የሚተዳደርና በህግ የሚያስተዳድረዉ መንግስት ነው። ህወሃትና ኣጋር የሚላቸው ድርጅቶች ህጋዊና በህግ የሚመሩ እንዲሆኑ ነው። በጦርነት የተዋጣለት የፈረንሳዩ ናፖልዮን “ዝናየ ገኖ የሚኖረዉ ብብዙ የጦርነት ኣውድማ ተካፍየ በተቀዳጀኋቸው ድሎች ሳይሆን ባወጣሁት ህጌ ነው” ያለዉ ያለ ምክንያት ኣልነበረም። ከድሉ በላይ፡ከስልጣኑ በላይ የህግን የበላይነት፡ የህግን ዘላቂነት በመገንዘቡ ነው። ስልጣን ኣለህግ ዋጋ እንድሌለው ስለተገነዘበ ነው። ህወሓትም ይህንን መገንዘብ ያለበት። ለሰላሙ መሰረቱ ህግ ነው።

ይህ እንዲሆን ደግሞ የመንግስት ኣወቃቀር ይቀየር። እስከ ቀበሌ ድረስ ወርዶ የክልል ድርጅቶች ይሁን ተቋማት ስራና እንቅስቃሴ የሚከታተል መንግስታዊ ተቋም ይፈጠር። በክልልና በመንግስት ደረጃ ኣለ የሚባለው ልዩነት የኣሰራር ሳይሆን የኣጠራር ነው ። ኣንድነቱ የለም ካለም የመንግስቱ ባለስልጣን በክልል፡ የክልሉም ባለስልጣን በመንግስት ጉዳይ እጁ ረጅም ነው፡፣ ድርጅቱ ከመንግስት መንግስትም ከድርጅት የሚለያቸው መስመር የለም። ኣንዱ የሌላው ተቀጽላ ነው። እንዲህ ኣይነት ኣደረጃጀት ደግሞ ኣገር ኣይደለም የሚያገለግለው። ባለስልጣናትን ነው። ባለስልጣንን ያማካለ የኣገር ህልዉና (ኣንድነቱም ይሁን ልዩነቱ) ደግሞ በባለስልጣኑ የሚወሰን በመሆኑ ለኣደጋ የተጋለጠ ነው። በዚህ ሁለት ኣመታት የታየው ችግርም መንሳኤው ይሄው ነው፡ ስለዚህ ከዚህ ኣዙሪት ለመላቀቅ በድርጅታዊ መዋቅር ያልተካተተ በህግና በሃገር ለህግና ለሃገር የቆመ ሙያን በሙያው የሚኣስከብር ብሄራዊ ተቋሚት ይፈጠሩ። ድርጅቶች የሚጠይቁት ሳይሆን ድርጅትን የሚጠይቅ በማንም የማይገፋ ለማንም የማይገፋ ከድርጅታዊ ወገንተኝነት ነጻ ሆኖ የሃገርን ህልዉና በበላይነት የሚጠብቅና የሚያስጠብቅ ብሄራዊ ተቋም ይቋቋም። መዋስ ካልቀረ (ፌደራሊዝሙን) ከነ ዉስጥ ቀሚሱ ነው።

ለብዙሃን ተገዙ የሚለዉ ሙግት (የሰላም ሃሳብ እንበለው) እግምት ዉስጥ ኣስገብቶ ስልጣን ኣብዘሃነት ብህዝብ ስም ዉህዳን ፈላጭ ቆራጮች እርካቡን የሚቆናጠጡበት መሰላል ነው። ግራ ዘመም ኣብዮት ባካሄዱ ኣገሮች እንደታየው። ስልጣኑን የሚያረጋግጠው ባላንጣዎቼ ናቸው የሚላቸው (ሃይል የነበራቸው ወይ ደግሞ ኣስጊ የሚላቸው)ዉህዳኑ የህብረተሰብ ክፍሎች እንደ ጠላት ፈርጆ በማግለል፡ በመጨቆንና በማጥፋት ነው። ባለስልጣናቱ ለህዝብ ቆመናል የሚሉት(በኣፍም ቢሆን) ህዝቡ ለድህንነታቸው እስከቆመ ድረስ ነው። ወገንተኝነታቸው ዞሮ ዞሮ ለቡድናቸው ኣለያም ደግሞ (በሰሜን ኮርያ ፡ በትግራይም እንበለዉ እንጂ እንደታየው) ለቤተሰባቸው ነው። ኣምባገነነት ጠላቱ ኣንድ ነው። ስልጣኑን የሚቀናቀነውን ብቻ። ኣብዝሃነት ግን ጠላቶቼ ሁለት (በጠላት የፈረጃቸው ዉህዳኑና ብዙርያው የተሰባሰበን ኣብዘሃ ህዝብ) ናቸው። ዉህዳኑ የስልጣን እንቅፋት ስለሚሆኑበት ብዙሃኑ ደግሞ ብስማቸው መነገዱን ስለሚያውቁበት። ስለዚህ ኣብዘሃነት(በጽንሰ ሃሳብም በተግባርም) በተለይም የስልጣን ዉክልና ኣስመልክቶ ብዙ ችግሮች የተጠናወቱት በመሆኑ ዳግም ይታይ። ይቀየርም። በዝቶም መብት ኣንሶም ኣንዲሁ መብት ነው የሚፈልገውና ለማንና እንዴት በሚለው ጽንሰ ሃሳብ ህዝቡ ይምከርበት ። ማርክሳዊ ር እዮተ ኣለምን መሰርት ያደርገው ኣሰራር በጣም የተለጠጠ ነው።

ብዙ ነን ብለው ብዙ ስለሚናገሩት ግን ትንሽ ልበል። ግንዛቤያቸው ኣዝብቶ ወደ ገደል ጫፍም እየወሰዳቸው ስለሆነ። ኣለክሳንደር (የመቄዶንያዉ) ኣለምን ለመቆጣጠር ሲከጅል ሃሳቡ እንጂ ሃገሩ ውይም ስልጣኑ ታላቅ ኣልነበረም። ራእዩ እንጂ ሃይል ኣልነበረዉም። ታላቅ ለመሆን የበቃዉ ታላቆችን ኣፍርሶ ነው። በጊዜው ግዙፍና ሃይለኛ የተባሉት ኣገሮችና ኣገረ ገዢዎችን ግጥሞ ነው። ሲጀምር ሃሳቡን ለኣማካሪዎቹ ኣካፍሎኣቸው ነበር። እዘምታለሁ ብሎ። ኣማካሪዎቹ ግን ኣልወደዱለትም። ብዙ ኣቅም (ሰራዊት) ሳይኖረዉ ሃያላን ኣገሮችን እንዴት እወራለሁ ይላል ብለው። ተግርመው (ደንግጠዉም እንበል) ኣነሱ በጣም ብዙ ናቸዉ ። ብዙ ጦርም ኣላቸዉ ኣትችላቸዉም ኣሉት። የሚያርፍ መስሏቸው።ኣለክሳንደር ግን የታየው የሱ ማነስ ኣይደለም። የነሱ በሽንፈት ሃሳብ መወረር ነው። እናም በመልሳቸው ተገርሞ (ተናዶም እንበል) “እኔንስ ምን ያህል ብትገምቱኝ ነው” ነበር ያላቸው። እንዳለዉም ኣልቀረም ግዙፎቹን ገጥሞ ኣለምን ሁሉ (ብዙ ባይነገርለትም ከኢትዮጵያ በቀር) ለመግዛት በቅቷል። እራሱም ቢሆን ለሞት የበቃው እራሱ በወጠነው ትእቢት ነው። ትእቢት ጥሩ ኣይደለም። የሚያጠፋዉ ወዳጁን ነው። ፈርኦንን ማየት ነው።ነቡከደናጾርን ማየት ነው። ተመካሂዎቹ ከኢትዮጵያ ስለሆኑ ልዩ ኣያደርጋቸዉም። ልብ ማለት ጥሩ ነው ። ጎንደርም እኮ “ኣየጉ ኣየ ጉድ ብላታ ዳመና፡ ገዳዩ ደፊት ሟቹ ወደ ኋላ” ብሎታል ባንድ ኣጋጣሚ። ማስተዋል ጥሩ ነው።

እነዚህ ፖለቲከኞች የትግራይን ህዝብ ኢላማ ያደረገ ምጣኔ ሃብት ተኮር ክርክርም ኣላቸውና ስለዛም ትንሽ ልበል። ሙጉቱ ሃብታሞች ነንና እኛ እንግዛ ነው ። የትግራይ ህዝብ ድሃ ስለሆነ መግዛት የለበትም ነው። ነገሩ ግራ ያጋባል። ግን ደግሞ መጠየቅ ተገቢ ነው። ህዝብ የማያውቀው በወርቅ የተነጠፈ መሬት ወይም የተትረፈረፈ ሃብት ካለ። በ**ጎንደር ዉስጥ ድህነቱ ኣለ። በሸዋ ዉስጥ ኣለ። በኦሮምያም እንዲሁ። ሃብቱ የት ቢሄድ ነው? ፖለቲከኞቹ ለስልጣን ሲሉ (እንደሁሉጊዜ ኣመላቸው) ዋሽተውናል ማለት ነው።** በመከባበርና በመፈቃቀድ ኣማራዉ ይሁን ኦሮሞው ትግራዩን ቢመራ ችግር የለዉም። ወገኑ ነው። ህዝቡ ነው።ይህ ደግሞ ኣዲስ ነገር ኣይደለም። ከዚህ በፊትም የሆነ ነው። በወረደ መውረድ ያስፈለገው ለምንድን ነው? በትግራይ ህዝብ ያላለፈ ስልጣንና ስልጣኔ የለም። ደሙም ያው ኣንድ ነው። ከትግራይ ህዝብ የተለየ ሆኖ ለመታየት ያሰፈለገው ለምንድን ነው? **ህወሓት ኣቅም የለዉም፡ ኣምባገነን ነዉና ይውረድ ምክንያት ነው። ህወሓት ትግሬ ስለሆነ ኣይገዛም ግን መለክቱ ሌላ ነው። ስለዚህ** የፖለቲካ ክህደትና የሃሳብ **ድህነት ኣንግቦ በትግራይ ህዝብ ላይ ድል ለማስመዝገብ የሚጥር ገድለኛ ኣማራ ወይም ኦሮሞ ፖለትኪኛ በዛም ኣነሰም ስልጣን ኣይደለም የሚያስፈልገዉ። ሃኪም ነው። በመጀመርያ ራሱን እንዲያውቅ። ቀጥሎም እራሱን።**

በኦሮምያ ክልል ብቅ ጥልቅ የሚለው የመገንጠል ጥያቄም ኣልባት ማግኘት ኣለበት። መገንጠልን የሚያቀነቅን የኦሮሞ የፖለቲካ ሃይል (ኣብላጫዉን ህዝብ ባይወክልም) ኣለ። የጥያቄው ፈርጥ ሃሳብ ደግሞ (በደሉ እንዳለ ሆኖ) ኢትዮጵያዉያንም ኣይደለንም ነው። በቅርቡ ከጣና ሃይቅ ኣካባቢ የተገኙ የበኩር ልጆች ለመሆናችው ማስረጃ ተገኘ ቢባልም የሚዋጠላቸው ነገር ኣልሆነም። ኢትዮጵያዊነት ለነሱ (መገንጠል ለሚያቀነቅኑቱ) ሱስ ሳይሆን የሚጠየፉት ሽታ ነው። የማታለያ ወጥመድ ነው። ልዩ ነን ብለው ስለሞያምኑ መጣን የሚሉት (ኣገር ባልጠፋ) ደግሞ በዉቅያኖስ ከተከበበዉ **ማዳጋስካር ከሚባለው ደሴት ነው።** እዉን የኦሮሞ ህዝብ ከማዳጋስካር የመጣ ነው? መቼ ነው የመጣዉ? ለምንስ ነው የመጣው? **ማብራርያ ኣይሰጡም። መልሱ በድፍኑ ከዛው መጣን ነው። እነሱ ያሉት ይበሉ ለኔ** የኦሮሞ ህዝብን እትዮጵያዊነት ጥያቄ ዉስጥ ማስገባት ድፍረት ነው። በኔ ኣቅም የሚነሳም የሚለካም ኣይደለም። በሌላዉም ቢሆን እንዲሁ። የኦሮሞ ህዝብ ኢትዮጵያዊ ነት ጥያቄ የሚያስገባ ካለ ማንነቱ የሸጠ ወይ መጽሃፉን ለማጠብ የሚፈልግ ብቻ ነው። በኔ እድሜ እንኳን ይህ ህዝብ ለዚህች ኣገር የከፈለዉ መስዋእትንት ሳይ በጥያቄዉም በጠያቂዎቹም ግራ ነው የምጋባዉ። በተለይም በኦነግ/ኦህዴድ ተሰግስገው ቅኝነቱን **በሚያቀነቅኑት።**

የኦሮሞ የመገንጠል ፖለቲካ ኣቀንቃኞች ጥያቄ የቅኝ ሆነ ኣልሆነ ማወቅ ያለብን ሃቅ ኣለ። ጥያቄው የሙብት ነው። ይህ ደግሞ ስደት ኣያስፈልገዉም ። ኢትዮጵያዊ ሆኖም መጠየቅ ይቻላል። መፍትሄ ሰጪው (ተወደደም ተጠላም) የኢትዮጵያ መንግስት ነው። የኢትዮጵያ መንግስት ደግሞ ይሁንታዉን የሚሰጠው ህዝቡ የደገፈው እንደሆነ ነው። ህዝቡ ያመነበት እንደሆነ ነው። ድጋፉ ከነሳ ነጻነቱ ኣይታሰብም። ሩቅ መሄድ ኣያስፈልግም ሶማሊ ላንድ ማየት ነው። ታይዋንን ማየት ነው። መፍትሄው ያለው ባገር ዉስጥ እስከሆነ ደግሞ ኣማራጩ ከባላገሩ ጋር መነጋገር ነው። መወያየት ነው። መገንጠልን የሚያቀነቅኑት ግን ይህን ኣይወዱትም። ከኣምሳ ኣመታት በኋላ ክርክራቸው ሙብት ተገፈፈ ሳይሆን ኢትዮጵያዉያን ኣይደለንም ነው። ላቲን ቋንቋ ተፈቅዶ (በቋንቋዉም እንዳይጽፍ ተክልክሎ የነበረ ነው)፡ ኣስተዳድርም ተክልሎ(ኦሮሞ ቦኦሮሞ መተዳደር ኣለበት ተብሎ እስከ ትግራይ ድረስም የማስተድዳደር ሙብትም ተሰጥተው) ኣሁንም የሚቀነቀነዉ ዜማ የቅኝ ተገዥነትን ነው። መገንጠል ኣለብን ነው። ይህ ደግሞ በመገንጠሉ ዙርያ የተሰባሰቡ በተወሰኑ የኦሮሞ ተወላጆች በየቀኑ የሚንጸባረቅ ሃቅ ነው።

ባእድ እንደሆኑ (የመገንጠሉ ኣቀንቃኞች) በግርድፉ ዋጡት እያሉን ስለሆነ ደግሞ መጠየቅ ኣለባቸው። ኢትዮጵያ የማነች? ተብለዉ። ጠቛሬ ሃይሉ ይባላል ሰዉየው። ይኖር የነበረው በትግራይ ዉስጥ (ዓይባ ይባላል መንደሩ) ማይጨው ኣካባቢ ነው።ጣልያን ኢትዮጵያን ወሮ የማይጨዉን ኣካባቢ እንደተቆጣጠረ ከጠቋሬ ሃይሉ ጋር ይገናኙና "ኣገርህ የት ነው" ብሎ ይጠይቀዋል። የጣልያን ነገር። በጣልያናዊዉ ጥያቄ ተገርሞ ተናዶም "ምነዉ ተገላቢጦሽ ሆነ ነገሩ ከሮማ እዚህ ድረስ መጥተህ እንዴት ነው ኣገርህ የት ነው ብለህ የምትጠይቀው?" ኣለዉ። እንገነጠል ባዮቹ መጠየቅ ያለባቸው ደግሞ ይህ ነው። ከበኣህር ማዶ መጣን ካላችሁ (እኔ ኣላልኩም) ኢትዮጵያዊዉን ኣገርህ ኣይደለም የምትሉት እንዴት ነው? ተብለው። **እትዮጵያ የኖረችዉ ከሰባት ሺ ኣመት በላይ ነው። የኦሮሞ ፍልሰት ኣጋጥሟል የሚባለው (በታሪክ) ቢሆነው ኣምስት መቶ ነው። እንግዲህ ሂሳቡ እናስላ ከተባለ በሸዋ፡ በወሎ ፡ በትግራይ በኦሮምኛ ተናጋሪ የተያዘ መሬት በሙሉ የኣማራዉ ነው። የኣገው ነው። የትግራይ ነው። የደቡቡም የሶማሊዉም ነው ማለት ነው። ብዙ መሄድም ኣያስፈልግም። በከፋ ፡በሸዋ ብነ ካሌብ ጊዜ የትሰሩት ኣብያተ ክርስትያናት ማየት ነው። ጥንት የተጻፉ የታሪክ ማስረጃዎች ማንበብ ነው።** ሳያስፈልግ ዘንዶዉን ጎርጉሮ ማውጣት ያስፈለገው ለምንድን ነው?

የመገንጠሉ ኣቀንቃኞች መገንጠልን ማቀንቀኑ ብቻ ኣይደለም ስህተታቸው። የትግል ስልታቸውም እንዲሁ ፈር የለቀቀ ነው። ከኣንድ የነጻነት ታጋይ ነኝ የሚል የማይጠበቅ ነው። ድል ብለዉ የሚኩራሩበት ስልትና ተግባር ጎረቤታችው የሆነ የሌላዉን ክልል ተወላጅ የሆነውን (ምንም የፖለትካ ተሳትፎ የሌለውን)በስመ ኣማራ፡ ትግሬ፡ ሱማሌ ወዘተ መግደል ነው። ማፈናቀል፡ በእሳት(በሰንዳፋ ኣካባቢ እንደተደረገዉ) ማቃጠል ነው።ጅውሃር እንዳለዉ በሜንጫ ኣንገቱን መበጠስ ነው። ኦሮትዶክስ ክርስትያኑን ማሰቃየት ነው። ነው።ህዝቡ በደም ተሳስሯል። ኣብሮ በልቷል። ኣብሮ ኑሯል። ኣብሮም ታግሏል። ይህ ትስስርና ስብጥር ኣልታይ ያላቸው ለምንድን ነው? ለምን በኣኖሌ ጉዳና ይጓዛሉ? ሃቁ እንነጋገር ከተባለ የኦሮሞ ህዝብ ትግል እዚህ ለመድረስ የበቃው የተቀረው የኢትዮጵያ ህዝብ ትግል ተጨምሮበት ነው። በመላ ኢትዮጵያ ህዝብ ትግል ነው። ኣስተዳደሩን ለምን ተቃወሙ፡ የመንግስት ተቋማት ላይ ለምን ኣሴሩ ኣይደለም ክርክሩ። በትግል ያለፈ ሁሉ ያደረገው ነው። ክርክሩ ለምን ህዝብን ይበድላሉ? ነው። ማስተዋሉን ይሰጣቸው። ሰጣቸውም ኣልሰጣቸውም ግን ማሳሰብያዬ በህወሓት ህወሓት (ማባበሉን ኣቁሞ) ኦሮምያ ከገንጣዮች ኣዙሪት እንድትወጣበት ኢትዮጵያም ሰላሟን እንድታገኝበት ዘላቂ መፍትሄ ማበጀት ኣለበት ነው።

የህግሓኤ (ሻእብያ) ነገርም መቋጨት ኣለበት። የኢትዮጵያ ሰላም ዋና ተቅናቃኝ ህግሓኤ ነው። ብየጊዜው ከሚከሰቱት ብጥብጦች በስተጀርባ የሻእብያ እጅ እንዳለ ጥርጥር የለዉም። በትግራይ ህዝብ ሲፈጽም የመጣዉ ግፍም የቅርብ ጊዜ ትዝታ ነው። በተለያዩ ጊዜያት እያሰረገ የሚልካቸው ኣሸባሪዎች ህዝቡን ከብቱን ጠልፈውና ዘርፈው በመዉሰድ ሰላሙን ነው እየነሱት ያሉት። በተለይ በድንበር ኣካባቢ ሂወትና ንብረት ሁሌም እንዳወደመ ነው። ወደብም መሬትም እየሰጠ ኢትዮጵያ የኢትዮጵያን ጠላቶች ሁሌ እንደደገፈ ነው። የቅርብ ተላላኪ (ኩልያቸው)፡ሚስጢር ኣቀባያቸው እሱ ነው። ስለዚህ ኢትዮጵያ በህግሓኤ እድሜ መራዘም የተጠቀመችዉ ነገር ቢኖር ሰላሟ መደፍረስ ነው። እንደገና ነፍስ በዘራ ጠላት መታወክ ነው። ህግሓኣኤ በራሱ ሂደት ይጠፋል የሚል የህወሃት መላምት ኣልሰራም። ኣይሰራምም። የበሬን ቆለጥ ኣንዲወድቅ እንደመጠበቅ ነው። ስለዚህ ህወሓት በህግሓኤ ያለዉ ኣቋም እንደገና መፈተሽ

ኣለበት። ኣንዴ ጥፋት ስህተት ተሰርቷል፡ መደጋገሙ ግን ተገቢ ኣይመስለኝም። ለኤርትራን ህዝብ የማይጠቅም ነው። ኢትዮጵያን ወደ ጭቃ የሚከት ነው። ስለዚህ ሌላ ተልእኮ ከሌለ በስተቀር ክህግሓኤ ጋር ቅብብሎሽ መጫወቱ ማብቃት ኣለበት። ጊዜው ደግሞ ኣሁን ነው።

የኣገው ህዝብ የሙብት ጥያቄም መፍትሄ ማበጀት ኣለበት። የኣገው ህዝብና ታሪኩ ለቀባሪ ማርዳት ስለሆነ ብዙ ኣልልበትም። ኣንድ ነገር መታወቅ ያለበት ነገር ግን ኣለ። የኣገው ህዝብ ከሌሎች ክልሎች ያላነሰ የህዝብ ብዛት ኣለዉ። የራሱ መገበያያ ቋንቋ ኣለው። እራሱ ለማስተዳደርም ኣቅም ኣለው። ሞግዚት ኣይፈልግም። ማህጸኑ ኣስተዳዳሪዎቹን ማፍለቅ የሚችል ነው። በትግሉ ጊዜ ከማንም ያላነሰ ኣስተዋጾ ኣድርጓል። ተጨቁኖ ያለው ግን እሱ ነው። ብኣዴን በህወሓት ላይ እንዳይቆጣ ተብሎ። የኣማራ ክልል የመሬት ቆዳ ስፋት እንዳይቀንስ ተብሎ። ኣማራነት ለኣስተዳደር እንዲመች በተካለለ መሬት የምንሸጠዉና የምንለዉጠው ቢሆን ጥሩ ነበር። ግን ኣይደለም። ኣማራነት ወደድንም ጠላንም በልብና ከልብ የምነጋራዉ እሴት ነው። ኣገውነትም እንዲሁ ኣንድነት ነው። ልንከስረዉ የማይገባ ቅርስ ነው። በመሆኑም ቅርሱናን ታሪኩን ጠብቆ እንዲቆይ ሙብቱ ሊሰጠው ይገባል። እየተመናመነ የመጣዉ ህልዉናው መታደግ የሚቻለው ሙብቱ የተከበረ እንደሆነ ነው። ሙብቴ ደግሞ ይከበር እያለ ነው። እራሴን ላስተድዳድር እያለ ነው። ስለዚህ ኢህኣዴግ ፖሊሲው ዳግም መፈተሽ ኣለበት። ግማሽ ሙብት የለም። ለሊላው ብሄረሰብ የተሰጠው ሙብት ለኣገዉም ይድረሰው። በህግ የተጠየቀን ሙብት በህግ መመለስ ግድ ይላል። ተገቢም ነው።

ሰንደቃላማዉም እንዲሁ ኣንድ ይበቃል። ለሎች ኣድረገዋል ብሎ መከተል ኣልፈየደንም።ሁሉ እይኮረጅን ኣንዘልቀዉም። ወይ ከኣኮራረጁ ኣለያም ከኣተግባበሩ እያበላሸነው ለችግር ነው የዳረገን። ጉዳቱ ደግሞ ኣያየነው ነው። የግድ መውለብለብ ኣለበት ከተባለም ቢጫ ቀይና ኣረንጓዴ ኣድርጎ ጥለት ወይም ኣርማ ቢጭመርበት መልካም፡፣ ያም ቢሆን ትርፍ ነው። ኣንዱን ሰንደቅ ኣላማ ብህዝብ ዉይይት ኣጽድቆ እሱን ማዉለብለብ ይበቃል። እርግጠኛ ነኝ ባዳነት የሚሰማዉ የለም። እኩልነቱ ባንድ ኣገር ኣንድን ህዝብ የወከለ ከሰማንያ በላይ ሰንደቃላማ በማውለብለብ ኣይደለም የሚገለጸው። በተግባር ነው። ፍትህን በማስፈን ነው። ለዚች ባንዴራ ደሙን ያላፈሰሰ ኢትዮጵያዊ የለምና፡ ኣንድ በቂ ነው። በነባሩ እና በኣዲሱ ሰንደቃላማ ያለው ክርክርም እልባት ይሰጥበት። ህዝቡ እንደገና ይምከርበት። ካስፈለገም ድምጽ ይስጥበት።

ኮረምና **ሮም** ሆነንም ኣንዘልቀዉም። ኣንድ ብሄራዊ ቋንቋ ይኑረን ። እንደኔ ግእዝ ቢሆን እመርጣለሁ። በታሪካዊነቱ፡ በብቃቱ እና የማንም ተጽእኖ የማይንጸባረቅበትና በህዝቡ ዉሳኔ የሚተገበር በመሆኑ። ከልብ ካለቀሱ እንባ ኣይገድም። ካልሆነ ደግሞ ኣማርኛዉም በኣግባቡ ይቀጥል። የስዊዘርላንዱ ኣይነት የቋንቋ ኣጠቃቀም (ሁለት ወይም ሶስት ቋንቋዎች ብሄራዊ የሚሆኑበት) በተግባር ቢዉልም ጉዳት ያለዉ ኣይመስለኝም። ብዙ ቋንቋ በማወቅ የተጎዳ የለም። ያዉም ኣገር በቀል። ዋናው ነገር ለመጣላትም ቢሆን የምንደማመጥበት ኣንድ ቋንቋ ይኑረን ነው። እንደ ህዝብም እንደ ምንግስትም በየ ክልሉ ኣስተርጓሚ ይዞ መሄድ ኣያዋጣም። ይህ ሲባል በድርጅቶች የበላይነት ወይም ዉስጣዊ ስምምነት የሚጸድቅና የሚፈርሰ ቋንቋ ይኑር ኣይደለም የምለው። ህዝቡ የወሰነውን ነው። የሚነጋገርበት ህዝቡ ነውና መወሰን ያለበትም ህዝቡ ይሁን። በመንግስት/በድርጅት የተወሰነን ነገር ሁሌም ለችግር እንደ ዳረገን ነው።

ጭቅጭቅ፡ የርስበርስ ጦርነት፡ ለኢትዮጵያ ህዝብ ኣዲስ ኣይደለም። ጭቆናዉም ጭካኔዉም እንዲሁ። እዚህ የደረሰዉ እየተጣላ ፡ እየታረቀ፡ የጋራ ጠላት ሲመጣ ደግሞ ኣብሮ እየመከተ ነው። ልንኮራበት ይገባል። ልናውቀው ይገባል። ታሪካችን ብቻ ስለሆነ ሳይሆን የሚያስተምረንም ነገር ስላለ። በኣጼ ቴዎድሮስና በኣጼ ሚኒሊክ በኣጼ ተክለጊዮርጊስና በኣጼ ዮሃንስ ፡ በኣጼ ዮሃንስና በኣጼ ቴዎድሮስ፡ በኣጼ ዮሃንስና በኣጼ ሚኒልክ መሃል የነበረዉ ሹኩቻና ጦርነት ስናስታዉስ ደግሞ የሚለን ነገር ኣለ። ተዋግተዋል። ተዛምደዋል፡። ተዋልደዋል። በነገስታቱ መሃል የነበረው ሹኩቻ እዛው ተጀምሮ የሚያልቀውም እዛው ነበር። ኣገር ደግሞ ከሁሉ ይቀድማል። ኣጼ ዮሃንስ ወደ ጎንደር ያቀኑት የሚኒሊክ ሴራ ጠፍቶኣቸው ኣይደለም፡ ኣገር ከሌለ ስልጣን፡ ኣገር ከሌለ ነጻነት የለም ብለው ነው።ኣሁን ግን ይህ ኣይደለም የምናየው። ህወሓት በድሏል ብሎ ህዝብን ካላጠፋሁ ብሎ የሚፎክር ነው ያለው። የህወሃት/ኢህኣዴግ ጥላቻ ስላለው ብቻ የኣባይን መሰራት (ከግብጽ ባላነሰ) የሚቃወም መኣት ነው፡፣ ሊያፈርስ በተላላኪነት የሚያገለግልም ኣለ። የሃገርን ታሪክ በወጉ ኣለማወቅ (እኔን ጨምሮ) ኣስተዋጽኦ እንዳለው መገመት ኣይከብድም፡ የተማርነው፡ የምንማረው ታሪክ የዉጭ ነው። የዉጭው ደግሞ የተሞላው (ታሪካችሁንና ባህላችሁን በተመለከተ) ካዱ የሚል ነው። ኣዲስ ጉዞ ይጀመር።

ባህል በተመለከተም በውጭ ባህል የሚኮራ ህብረተሰብ ነው እየተፈጠረ ያለውና ይስተካከል። ለመስፋፋቱ ዉጭ ኣገር ቆይቶ የሚመለሰው ኢትዮጵያዊ ትልቅ ኣስተዋጽኦ ቢኖረዉም መንግስትም ተገቢ ክትትል ባለማድረጉ ተጠያቂ ነው። ወጣቱ በባህሉ ተኮትኩቶ ማደግ ኣለበት። ግድ ደግሞ ይላል። ነገ ባለስልጣን፡ ወታደር፡ ወዘተ. ሆኖ ኣገርን የሚመራዉና የሚከላከለው እሱ ነው። ስማቸው የረሳሁዋቸው ኣንድ የእትዮጵያ ኦርቶዶክስ ሃይማኖት ኣባት (ጳጳስ ናቸው) ያሉት ቁም ነገር ኣለ። የኢትዮጵያዊው ዘሎ ገባ ባህል ላይ ዘሎ መዘፈቁን ክንክኖኣቸዉ። በኣሁኑ ጊዘ ያለዉ ችግር ኣሉ፡ “ፍረንጁ እግዚኣብሄርን ለመምሰል፡ እቲጵያዊዉ ደግሞ ፍርረንጅን ለመምሰል መታከታቸው ነው። ይህ ደግሞ የማይቻል ነገር ነው” ብለዋል። እዉነት ነው። ፈረንጅ ፈረንጅ ነው። ኢትዮጵያዊም እንዲሁ። ፋሽኑ ወርሶ፡ በሃሽሽና ኣደንዛዥ እጽ እራሱን ኣደንዝዞ ፈረንጅ ለመሆን የበቃ የለም። ትርፉ ልፋት ብቻ ነው።

ስለሆነም ዜጋው ይህንን ኣውቆ በራሱ ባህል ኣንዲኮራ መነገር ኣለበት። በትምህርት መልክም መሰጠት ኣለበት። ሃላፊነቱ ደግሞ የመንግስቱ ነው። የህወሓትም ጭምር።

በመጨረሻ በኣለክሳንደርና በዳዮጀነስ መሃል የነበረው የኑሮና የሃሳብ ልዩነት ኣስመልክቶ ታላቁ ኣለክሳንደር ኣለ የተባለዉን ጠቅሼ ጽሁፌን ላጠቃልል። ለህወሃት ኣመራሮች ጥሩ ጥሩውን እንዲያስቡ ፡ ታሪክ የሰጣቸውን ሃላፊነት እንዲገነዘቡ ኣቤቱታ መሆኑ ነው። ዳዮጀነስ በጠራራ ጸሃይ ፋኖስ ኣብርቶ ሰውን (እርሱ ሰዉ /ኣዋቂ የሚለዉን) ይፈልግ የነበረ ፈላስፋ ነው። ኪሮስ ኣለማየሁ “ሰብዶ የለይ” ብሎ እንደዘፈነው። የስነ ቁጡብነት (Stoicism) ፍልስልፍና ኣራማጅ ለህሊናዉ የሚያድር ገዳም ኣልባ መናኝ ፈላስፋ ነበር። ለተንደላቀቀ ኑሮ ግድ የሌለው ና የግል ንብረትም ብሆን መጠን እንዲኖረው የሚከራከር። ኣለክሳንደር ደግሞ ሃብት ኣግበስብሶ የማይጠግብ፡ ስልጣን ወዳጅ፡ ኣለምን ንብረቱ ያደረገ ንጉስ ነበር። በተወሰነ ደረጃም ቢሆን። ባጭሩ ዳዮጀነስ ለነፍስ፡ ኣለክሳንደር ደግሞ ለስጋ ያደረ ነው፡፣ ኣለክሳንደር የዳዮጀነስ ፡ ዳዮጀነስ ደግሞ የኣለክሳንደርን ኑሮ ኣይሆነዉም። ያንዱ ሂወት የሚያብበው ሌላኛው ሲሻር ነው። “ኣለክሳንደር ባልሆን ኑሮ ዳዮጄነስን ነበር የምሆነዉ” ብሏል። ከቋመጡ ኣይቀር እንደ ኣለክሳንደር ከተቆጠቡ ኣይቀር ደግሞ እንደ ዳዮጀነስ መሆን ግድ ይላል ማለቱ ነው።የህወሓት ኣመራርም መገንዘብ ያለበት ይህ ነው። በኣንድነት ጉዞው ወይ ህዝቡን ወይ ስልጣኑን (ጥቅሙን) መምረጥ ይኖርበታል። ህዝብን እየበደሉ የህዝብ ነኝ ማለት የማይቻል ነው። ከመረጡ ደግሞ ፎቁ ሳይሆን ለትውልድ የሚተላለፍ ስራን መስራትን ነው። መንግስትን የሚያቆይ ሳይሆን የሚቆይ መንግስትን መፍጠርን ነው። ኣቅፎ ደግፎ ለዚህ ያበቃዉን ህዝብ ነው። ዳዮጀነስ መሆን ነው።

ጎዲፍ ተፈሪ

እርማት፡ሃሳብና ኣስተያየት መስጠት ለምትፈልጉ

በ tgiorgis12@yahoo.com ጻፉልኝ።

ኣመሰግናለሁ